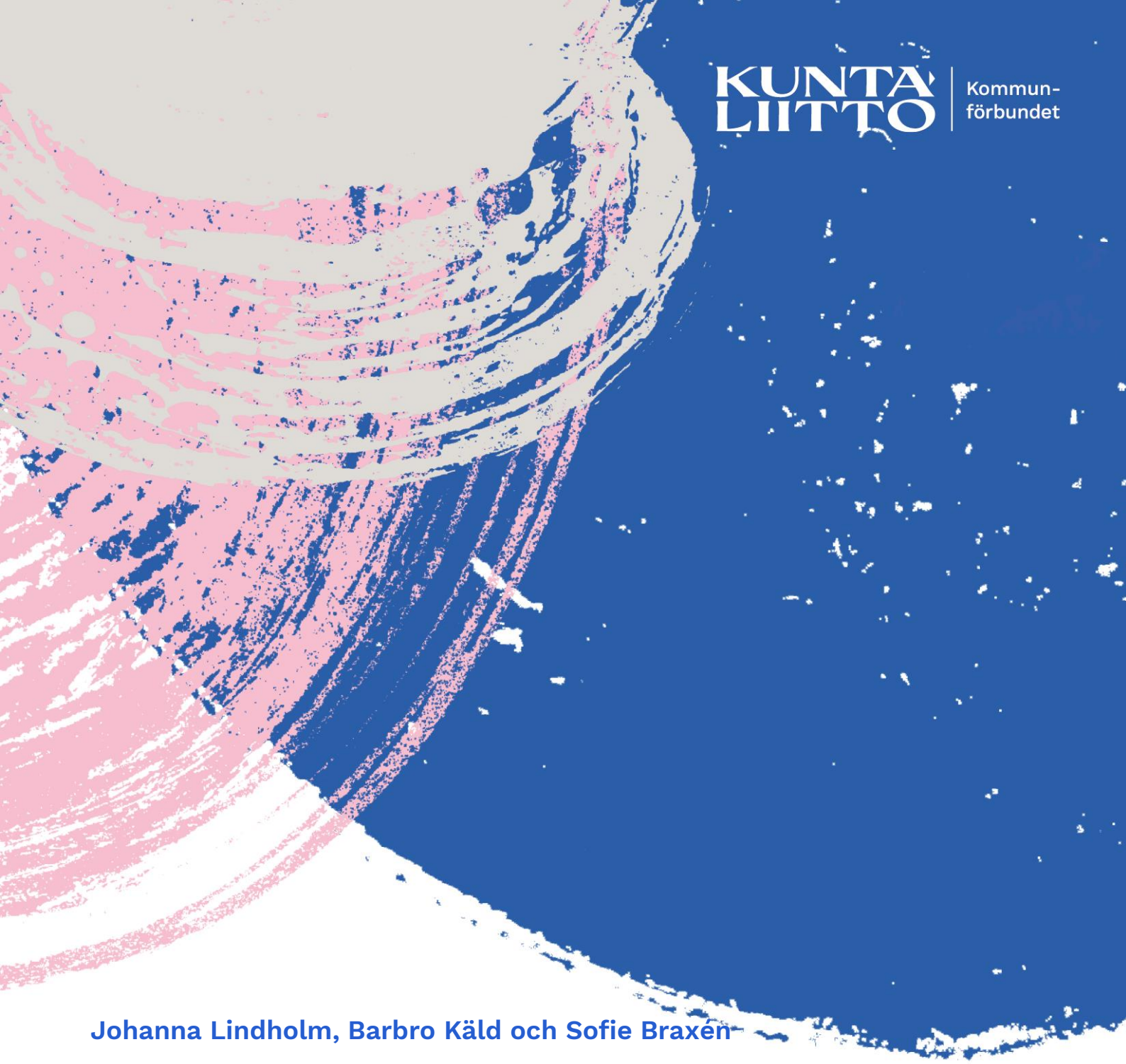

Johanna Lindholm, Barbro Käld och Sofie Braxén

Utredning om översättnings-verksamheten i tvåspråkiga kommuner

© Finlands Kommunförbund rf
Helsingfors 2025

Kommunförbundet
Andra linjen 14
PB 200, 00101 Helsingfors
Telefon 09 7711
www.kommunforbundet.fi

Innehåll

1. Inledning 4

2. Enkätsvar 5

2.1. Riktlinjer och processer för översättning 5

2.2. Budgetering och statistik 5

2.3. Kommunens anställda översättare 6

2.4. Köp av översättningstjänster 7

2.5. Granskning av översättningar 8

2.6. Översättningsverktyg, maskinöversättning och artificiell intelligens 9

2.7. Förändringar och utmaningar i kommunens översättningsverksamhet .. 10

3. Rekommendationer 11

3.1. Riktlinjer och processer för översättning 11

3.2. Budgetering 12

3.3. Fördelar med anställda översättare 12

3.4. Översättning som köpta tjänster 12

3.5. Granskning av översättningar 12

3.6. Översättningsverktyg, maskinöversättning och artificiell intelligens 13

3.7. Nationalspråkens särställning 13

4. Checklista 14

Bilaga 15

1. Inledning

På våren 2025 skickade Kommunförbundet en enkät till de tvåspråkiga kommunerna för att utreda hur de organiserar sin översättningsverksamhet. Enkäten gällde översättningar till svenska och finska. Avsikten med enkäten var att samla god praxis från kommunerna, jämföra utmaningar och vid behov ge allmänna rekommendationer. 19 av 33 tvåspråkiga kommuner svarade på enkäten. Av dessa kommuner har tio finskspråkig majoritet och nio svenskspråkig majoritet.

I den här utredningen presenteras resultatet av enkäten. Resultatet rapporteras utan att identifiera enskilda kommuner. I bilagan finns kommunernas svar i sin helhet.

Eftersom kommunernas storlek, språkförhållanden, verksamhetsförutsättningar och behov varierar i hög grad, varierar även ramarna för och innehållet i kommunernas översättningsverksamhet. I slutet av utredningen finns rekommendationer och en sammanfattande checklista som kommunerna kan använda sig av för att skapa en smidig översättningsverksamhet med hänsyn till egna behov och resurser.

Utredningen har initierats av Svenska Finlands folkting med bakgrund i Folktingets uppdrag att främja svenska språkets ställning i Finland. Syftet är att stöda de tvåspråkiga kommunernas lagstadgade skyldighet att betjäna och informera på båda nationalspråken.

2. Enkätsvar

I detta kapitel presenterar vi en sammanfattning av kommunernas enkätsvar. Svaren och frågorna i sin helhet finns som bilaga.

2.1. Riktlinjer och processer för översättning

Har kommunen riktlinjer för vad som ska översättas?

I sina svar har ingen av kommunerna uppgett att de har formella översättningsriktlinjer som omfattar kommunens hela verksamhet.

De flesta kommuner utgår från sin förvaltningsstadga som i första hand reglerar språket i de kollegiala organens möteshandlingar och kommunens information till allmänheten. Några kommuner hänvisar till språklagen.

Däremot har ingen kommun hänvisat till riktlinjer för vilka handlingar som ska översättas inom andra verksamhetsområden än kommunens förvaltning, såsom exempelvis fostran och utbildning, kultur, fritid och idrott eller tekniska sektorn.

Har kommunen processer för översättning?

I sina svar hänvisar kommunerna till användning av ticket-system, förvaltningsstadgan och egna översättare. Vissa hänvisar också till tidsfrister för inlämning av texter, till principer om att reservera tid för översättning redan i planeringsskedet och till principer för användningen av AI.

Svaren visar att några kommuner har processer för vissa delar av översättningsverksamheten. Däremot verkar det som om kommunerna inte skapat en tydligt definierad process för *hela* översättningsverksamheten från planering och beställning till levererad slutprodukt.

2.2. Budgetering och statistik

Hur beaktas översättningsverksamheten i kommunens budget 2025?

De flesta kommuner uppgav att de egna översättarnas löner beaktas i budgeten och flera uppgav även anslag för köpta tjänster. Anslagen för köp av tjänster är delvis centraliserade, delvis finns de under de olika serviceområdena.

Översättningsverksamheten är placerad i olika budgetposter i olika kommuner. Exempelvis förekommer det att översättningarna ingår centraliserat i den ordinarie verksamheten eller separat i de enskilda servicehelheterna, att de utgör en helhetskostnad på koncernförvaltningen, att de finns under en separat

översättarenhet och att översättningar som köps utifrån budgeteras som en klumpsumma.

Sammanfattningsvis visar svaren att översättningsverksamheten syns i kommunernas budget främst i form av översättarnas lönekostnader och köp av översättningar utifrån. I vissa kommuner är översättningsverksamheten en integrerad del av budgeten för kommunens ordinarie verksamhet, i vissa kommuner har den åtminstone delvis egen budgetering.

För kommunen statistik över hur mycket som översätts?

Ungefär hälften av kommunerna för någon form av statistik i varierande omfattning.

Flera kommuner använder digitala beställningssystem som även möjliggör insamling av statistik. I andra kommuner följer man exempelvis upp antal tecken per språk, sidor och beställare, egna eller köpta översättningar, de kollegiala organens möteshandlingar, översättarnas egna listor och tabeller. Statistik kan också fås via bokföringen och upphandlingsenheten.

Svaren visar att metoderna för och innehållet i statistiken varierar från automatiserade system till manuella anteckningar. Nästan hälften av kommunerna för inte någon statistik alls.

2.3. Kommunens anställda översättare

Har kommunen anställda översättare (fi-sv eller sv-fi)?

En övervägande majoritet av kommunerna har anställda översättare. Antalet översättare varierar från en till 11. Svaren speglar skillnaderna mellan kommunerna och det är tydligt att de egna översättarresurserna varierar enligt kommunens storlek, behov och förutsättningar.

I vilken avdelning/enhet är översättarna placerade?

De flesta kommuner har placerat sina översättare centralt i organisationen, såsom inom den allmänna förvaltningen eller koncernförvaltningen. Andra kommuner har också översättare i de olika sektorerna. I vissa kommuner finns översättare exempelvis på kommunikationsenheten, gemensamma tjänster eller kommundemokratins serviceområde.

Har kommunen andra anställda, i vars arbetsuppgifter det ingår att översätta?

Ett fåtal kommuner har andra anställda i vars arbetsuppgifter översättning ingår. Dessa är kommunikatörer, sekreterare eller annan personal. Kommunernas svar visar att översättningarna i huvudsak utförs av översättare, men att även annan personal översätter vid behov.

2.4. Köp av översättningstjänster

Köper kommunen översättningar (fi-sv eller sv-fi) från översättningsbyråer eller av frilansöversättare?

En övervägande majoritet av kommunerna uppgav att de köper översättningstjänster externt, antingen från översättningsbyråer eller av frilansöversättare. Det här visar att även kommuner med egna översättare ofta kompletterar sin kapacitet med externa resurser.

Hur stor del av översättningarna köps utifrån?

Andelen översättningar som köps utifrån varierar mellan 1–2 procent och mer än 50 procent. Därtill anger flera kommuner att de köper översättningar endast vid behov eller sällan, till exempel vid arbetstoppar.

Vilka översättningar köps utifrån?

Kommunernas svar framgår av grafen nedan.

De vanligaste typerna av texter som kommunerna låter översätta externt är publikationer och rapporter. Grafen visar också att översättningar relativt ofta köps in för både bred invånarkommunikation och kommunala organs möteshandlingar.

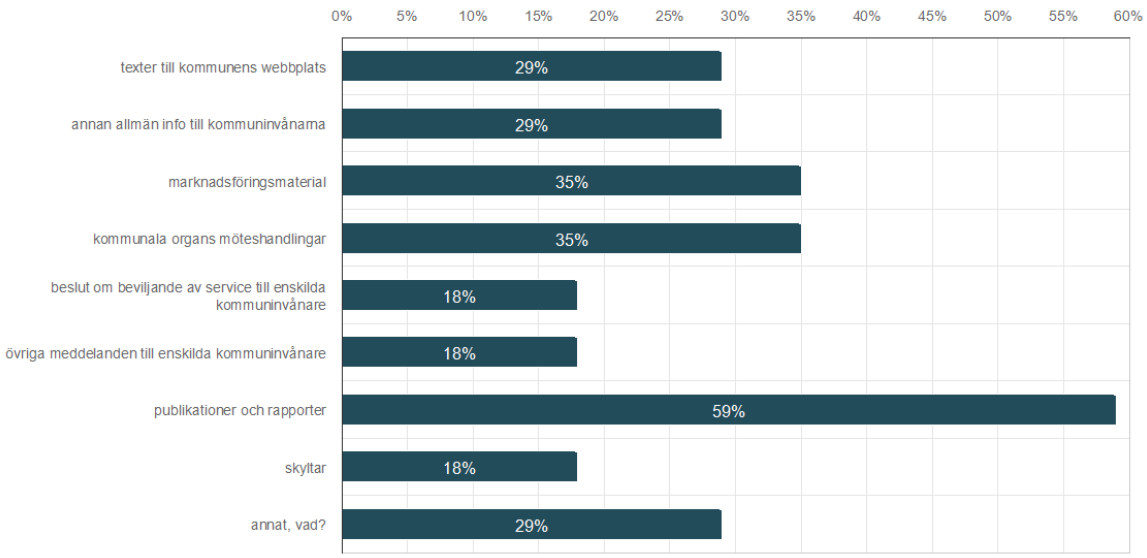

Utöver det som framgår av grafen har några kommuner angett ytterligare exempel på texter som översätts externt. Dessa är till exempel brådskande texter som kommunens egna resurser inte räcker till, rapporter som producerats utanför organisationen, pressmeddelanden och vissa specialiserade texter.

Svaren tyder på att vissa typer av texter regelbundet översätts externt och att extern översättning dessutom används som ett flexibelt komplement till kommunens egna översättarresurser.

Vem fattar beslut om vilka översättningar som ska köpas utifrån?

I flera kommuner är det förvaltningsdirektören som beslutar vilka översättningar som ska köpas utifrån. I andra kommuner fattas beslut av någon annan direktör, sektorchef, avdelningschef eller ansvarig tjänsteinnehavare eller annan sakkunnig. I ett fåtal kommuner fattas beslutet av översättaren tillsammans med sin närmaste chef eller beställaren.

Svaren tyder på att det är ovanligt att översättare har en formell roll i beslutet om vilka översättningar som köps utifrån.

Vilken/vilka tjänsteinnehavare ansvarar för upphandlingen?

Vanligast är att förvaltningsdirektören ansvarar för upphandlingen av översättningar. I andra kommuner ligger ansvaret på ekonomichefen eller ekonomidirektören, upphandlingschefen eller upphandlingsenheten, kommundirektören, personalchefen eller kanslichefen, någon annan (ledande) tjänsteinnehavare eller beställaren.

Deltar kommunens översättare/annan motsvarande sakkunnig i upphandlingsförfarandet?

I en övervägande majoritet av kommunerna deltar översättarna inte i upphandlingsförfarandet. I ett fåtal kommuner deltar antingen översättare eller annan motsvarande sakkunnig i upphandlingsförfarandet.

Har kommunen ramavtal med översättningsbyråer?

Av de kommuner som svarat har en dryg tredjedel ramavtal med översättningsbyråer.

2.5. Granskning av översättningar

Har kommunen anställda i vars uppgifter det ingår att granska översättningar?

I ungefär hälften av de kommuner som svarat ingår granskning av översättningar i översättarnas uppgifter. Ett fåtal kommuner har också andra anställda som granskar översättningar, såsom förvaltningsdirektören, förvaltningssekreteraren, kanslisekreteraren eller en kommunikatör. En tredjedel av kommunerna har inte anställda som granskar översättningar.

Svaren visar att det i regel hör till översättarnas uppgifter att granska översättningar, men att många kommuner saknar anställda i vars arbetsuppgifter granskning ingår.

Granskas de översättningar som köps utifrån?

Majoriteten av kommunerna som svarat granskar de översättningar som köpts utifrån, medan en dryg tredjedel av kommunerna inte gör det.

Granskas de översättningar som görs av kommunens översättare?

Majoriteten av kommunerna som svarat uppgav att kommunens egna översättningar inte granskas. En tredjedel uppgav att en annan översättare granskar översättningarna och en kommun svarade att alla berörda granskar.

Svaren tyder på att intern granskning är relativt ovanlig, men att det i vissa kommuner finns rutiner för granskning av kollegernas texter.

Övriga kommentarer om granskning av översättningar?

Kommunerna framförde följande exempel på god praxis för granskning av översättningar:

- att den ansvariga beredaren åtminstone till viss del granskar översättningarna, eftersom den som ansvarar för sakinnehållet har ansvar för båda språkversionerna
- att översättarna granskar varandras samtliga översättningar
- att översättaren ofta samarbetar med beställaren för att terminologin och andemeningen ska bli korrekt

2.6. Översättningsverktyg, maskinöversättning och artificiell intelligens

Använder kommunen översättningsverktyg (till exempel Trados, Wordfast med flera)?

En övervägande majoritet av kommunerna uppgav att de använder översättningsverktyg i sitt arbete. Av svaren framgick att Trados och Wordfast är de mest använda verktygen Även andra verktyg, såsom Phrase, MOT och MemoQ används.

Används artificiell intelligens eller maskinöversättning (till exempel Copilot, ChatGPT, Google Translate) som stöd för översättning i kommunen?

En övervägande majoritet av kommunerna svarade att de använder någon form av artificiell intelligens (AI) eller maskinöversättning som stöd i översättningsarbetet. Av svaren framgick att Copilot och ChatGPT är de mest använda AI-verktygen. Även DeepL, Tilde, OpusCat och Google Translate används.

Har ni processer för hur maskinöversättningar och AI-översättningar kvalitetsgranskas?

Hälften av kommunerna svarade att de har processer för att granska maskinöversättningar eller AI-genererade texter. Dessa kommuner granskar i regel alla texter innan publicering. Texterna granskas av översättare, någon annan anställd som gör översättningar eller en kollega som behärskar måltextens språk på modersmålsnivå.

Sammanfattningsvis visar svaren att det finns en medvetenhet om behovet av kvalitetskontroll vid användning av AI och maskinöversättning, men att alla kommuner inte har rutiner för detta.

2.7. Förändringar och utmaningar i kommunens översättningsverksamhet

Har det skett förändringar i översättningsverksamheten de senaste åren?

Majoriteten av kommunerna uppgav att det har skett förändringar i översättningsverksamheten under de senaste åren. Den mest genom-gående förändringen som nämndes är införandet och den ökade användningen av artificiell intelligens. Därtill nämndes även ökad översättningsvolym, byte av översättningsverktyg, omfördelning av arbetsuppgifter och indragning av översättartjänster.

Kommunernas svar visade att översättningsverksamheten i många kommuner är i förändring, där AI spelar en allt större roll, både som verktyg och möjligtvis även som drivkraft för organisatoriska förändringar.

Vilka utmaningar ser ni i kommunens översättningsverksamhet?

Kommunerna lyfte fram ett brett spektrum av utmaningar, där flera är direkt kopplade till den tekniska utvecklingen och AI:s påverkan på översättningsarbetet.

En återkommande oro gäller kvalitetskontroll av AI-genererade texter. Flera kommuner framförde att det är mer arbetskrävande att granska AI-översättningar än att översätta själv från början. Det nämndes också att AI-översättningar kan leda till ökad arbetsbörda för översättare, särskilt när andra tjänsteinnehavare använder AI-verktyg utan att ha språklig expertis.

Flera kommuner uttryckte oro för att kvaliteten på översättningarna kan påverkas negativt av AI, särskilt om texter publiceras utan att ha granskats av någon som behärskar språket på modersmålsnivå. Det finns också en oro för att AI skapar förväntningar på ökad flerspråkighet, vilket inte alltid är möjligt att möta med befintliga resurser.

Andra utmaningar som nämndes är brist på resurser, både i form av tid och personal och svårigheter att rekrytera professionella översättare.

3. Rekommendationer

Med bakgrund i de krav som språklagstiftningen ställer på en tvåspråkig kommun har vi tagit fram allmänna rekommendationer för en välfungerande översättningsverksamhet. I rekommendationerna har vi beaktat kommunernas enkätsvar och använt oss av kommuners och andra aktörers exempel på god praxis. Avsikten med rekommendationerna är att tydliggöra kommunens handlingsutrymme och ge kommunen redskap för utvecklingen av dess översättningsverksamhet.

3.1. Riktlinjer och processer för översättning

Språklagstiftningen innehåller bestämmelser om vad som ska, bör eller får översättas. De olika bestämmelserna är sällan uttryckliga, utan ofta beroende av tolkning och kommunens egen prövning. Det är därför fördelaktigt om kommunen har egna riktlinjer för vad som ska översättas inom de olika verksamhetsområdena.

Riktlinjerna kan innehålla en lista på vilken typ av texter som alltid översätts och vad som översätts enligt övervägande. Här bör hänsyn tas till det som språklagstiftningen kräver både inom förvaltningen och inom de olika verksamhetsområdena.

Riktlinjerna kan med fördel innehålla en processbeskrivning för översättning av texter. En tydlig process för planering, beställning, genomförande, tidsfrister, granskning och publicering underlättar arbetet för både översättare och beställare. En tydlig process möjliggör också en stabilare översättningsverksamhet till exempel med avseende på planering, resursfördelning, eventuell upphandling av översättningstjänster och statistikföring.

Processbeskrivningen kan omfatta uppmaningar till den som ska beställa en översättning, till exempel att behovet av översättning ska bedömas redan då man börjar utarbeta materialet och att man ska reservera tillräckligt med tid för översättningsarbetet redan i planeringsskedet. Om möjligt ge översättarna en förvarning om kommande särskilt brådskande eller omfattande översättningsuppdrag så att de kan planera arbetet. Andra punkter i minneslistan för beställare kan gälla formatet som materialet ska skickas i och påminnelse om att vid beställningen bifoga eventuellt bakgrundsmaterial eller specialterminologi som översättaren har nytta av.

I riktlinjerna och processbeskrivningarna kan kommunen utgå från sina egna behov och resurser.

3.2. Budgetering

Kommunen beslutar enligt egen prövning hur översättningsverksamheten beaktas i kommunens budget, exempelvis om översättningskostnaderna är integrerade i den ordinarie verksamheten eller om det finns särskilda budgetposter för dem.

När en tvåspråkig kommun avgör hur budgeteringen ska se ut, bör den beakta att invånarnas tillgång till service på båda nationalspråken ingår i kommunens organiseringsansvar. På motsvarande sätt ingår invånarnas rätt till information på eget språk i kommunens allmänna informationsskyldighet.

3.3. Fördelar med anställda översättare

Utbildade översättare är experter på översättning från ett språk till ett annat, ofta med en djupgående specialisering i språk eller någon särskild sektor.

Att ha anställda översättare i kommunen bidrar till att säkerställa översättarens sakkunskap om kommunens verksamhet. Det främjar en konsekvent användning av termer och enhetlig stil. Det stärker samarbetet mellan översättaren och den anställda som har skrivit originaltexten eller andra experter i organisationen. Det möjliggör också en smidig kvalitetsgranskning både av översättningar som köps utifrån och av kollegors översättningar.

3.4. Översättning som köpta tjänster

Kommuner kan köpa översättningstjänster utifrån antingen som ett komplement till kommunens egen översättningsverksamhet eller för att möta kommunens hela behov av översättningstjänster.

Om kommunen har egen översättningsverksamhet har översättarna i regel god insyn i hur långt de egna resurserna sträcker sig och vilken specialkompetens som med fördel kan köpas utifrån. Översättarna har också kompetens att granska de köpta översättningarna.

Beroende på omfattningen av de översättningar som köps utifrån kan kommunen ha ramavtal med utomstående översättningsbyråer.

När kommunen konkurrensutsätter översättningstjänster har översättare (eller motsvarande) en betydande roll som sakkunnig i upphandlingsförfarandet, såsom exempelvis i planeringen av upphandlingen, beredningen av kvalitetskriterier och bedömningen av anbudsgivarnas lämplighet.

3.5. Granskning av översättningar

Kommunen bör ha en process för kvalitetsgranskning av översättningar, i synnerhet sådana översättningar som köps utifrån eller som genererats av AI. I

vissa situationer är det fördelaktigt att både en översättare och den som skrivit texten för egen del granskar en översättning som köpts utifrån.

3.6. Översättningsverktyg, maskinöversättning och artificiell intelligens

Kommunerna använder sig av AI-översättning i varierande omfattning. Både som stöd för översättaren och för översättning av texter i sin helhet.

AI-verktygen har förbättrats avsevärt och kan vara mycket effektiva för snabb översättning, även om utmaningarna fortfarande är många. För att uppnå en god kvalitet behövs ofta mänsklig inblandning i form av efterredigering, kvalitetskontroll och kontinuerlig träning av modeller.

Kvalitetskontroll är avgörande för att säkerställa att översättningarna inte bara är grammatikaliskt och innehållsmässigt korrekta, utan även naturliga, stilistiskt passande och kulturellt känsliga.

För att säkerställa att AI-översättningen granskas av kompetenta personer, att sekretessregler och principer för behandling av personuppgifter iakttas och att slutprodukten är korrekt och kvalitativ, kan kommunen med fördel ha riktlinjer eller anvisningar för AI-översättning.

Om översättningen har genererats i huvudsak av AI ska det anges i texten.

3.7. Nationalspråkens särställning

I kommunens översättningsverksamhet ska nationalspråkens särställning beaktas. Finska och svenska är likvärdiga nationalspråk. Språklagstiftningen förutsätter att tvåspråkiga kommuner ska betjäna den finsk- och svenskspråkiga befolkningen enligt lika grunder. Den tvåspråkiga servicen till kommuninvånarna omfattar även skriftligt och digitalt material.

Andra språk som används i kommunen ska beaktas i mån av möjlighet. En tvåspråkig kommun har dock inte lika omfattande skyldighet att tillhandahålla tjänster på andra språk som på finska och svenska. Följaktligen är översättningsskyldigheterna annorlunda för nationalspråken finska och svenska än för andra språk.

4. Checklista

På basis av riktlinjerna ovan finns här en sammanfattande checklista på sådant som kommunen kan tänka på för att skapa en smidig översättningsverksamhet.

- Riktlinjer och processbeskrivningar
  - Överväg riktlinjer för vilken typ av texter som alltid översätts och vad som översätts enligt övervägande inom kommunens alla sektorer.
  - Överväg processbeskrivning för planering, beställning, tidsfrister, översättning, granskning och publicering.

- Budget
  - I budgeteringen av översättningskostnader bör kommunen beakta att invånarnas tillgång till service och information på båda nationalspråken ingår i kommunens anordnandeansvar och informationsskyldighet.

- Anställda översättare vs. köpta tjänster
  - Att ha anställda översättare främjar samarbete mellan översättaren och den som skrivit originaltexten. Det möjliggör också en smidig kvalitetsgranskning av översättningar som köps utifrån.
  - Köpta tjänster kan antingen vara ett komplement till den egna översättningsverksamheten eller möta kommunens hela behov av översättningstjänster.

- Granskning
  - Skapa en process för kvalitetsgranskning av översättningar, i synnerhet sådana översättningar som köps utifrån. Vid behov bör både en översättare och den som skrivit texten för egen del granska den köpta översättningen.

- Översättningsverktyg
  - Skapa riktlinjer eller anvisningar för AI-översättning för att säkerställa att slutprodukten är korrekt och kvalitativ och att sekretessregler och principer för behandling av personuppgifter iakttas.
  - Om översättningen har genererats i huvudsak av AI ska det anges i texten.

Bilaga

Enkät om kommunernas översättningsverksamhet

I denna bilaga finns kommunernas svar på enkäten, med följande mindre justeringar:

- Ordningsföljden i svaren är ändrad, så att det inte går att se vilken kommun som svarat vad.
- Sådana kommentarer som direkt avslöjar kommunens namn är borttagna eller ändrade.
- Sådana kommentarer som endast gäller andra språk än finska och svenska är borttagna.

De kommuner som svarade var Esbo, Helsingfors, Jakobstad, Kaskö, Kimitoön, Korsholm, Korsnäs, Kristinestad, Kyrkslätt, Lappträsk, Lojo, Lovisa, Malax, Närpes, Pargas, Raseborg, Vanda, Vasa och Åbo. Sammanlagt 19 av 33 tvåspråkiga kommuner.

1. Har kommunen riktlinjer för vad som ska översättas?

Antal svar: 19

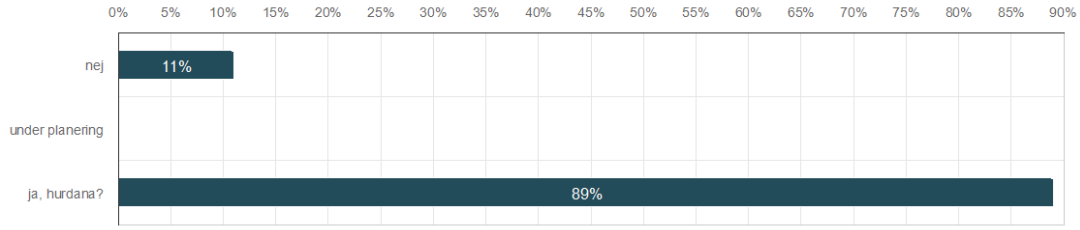

	n	Procent
nej	2	10.5%
under planering	0	0.0%
ja, hurdana?	17	89.5%

Fritextsvar
§ 6 i förvaltningsstadgan: Staden iakttar 32 § i språklagen med bestämmelser om myndigheternas information och 24 § i språklagen med bestämmelser om språklig service och information vid kommunernas bolag. § 107 i förvaltningsstadgan: Stadens service ska ordnas så att invånarna och servicetagarna kan få betjäning på sitt eget språk, svenska eller finska, inom stadens alla verksamhetsområden. § 138 i förvaltningsstadgan: Kallelsen till [fullmäktiges] sammanträde skrivs på svenska och finska. § 139 i förvaltningsstadgan: Föredragningslistan och bilagorna [till fullmäktiges sammanträden] skrivs på svenska och finska. Kompletterande material som sänds med föredragningslistan behöver inte finnas att tillgå på båda språken. § 160 i

förvaltningsstadgan: Protokollet [från fullmäktiges sammanträde] upprättas på svenska och finska. § 180 i förvaltningsstadgan: Kallelserna och föredragningslistorna för stadens kollegiala organ upprättas både på svenska och finska. Bilagor till föredragningslistor och protokoll översätts i den mån det är möjligt. § 200 i förvaltningsstadgan: Protokollen för stadens kollegiala organ upprättas både på svenska och finska. Bilagor till föredragningslistor och protokoll översätts i den mån det är möjligt.
All information som språklagen, kommunallagen, stadens förvaltningsstadga och verksamhetsstadgar förutsätter att ska finnas på båda inhemska språken tillhandahålls på båda språken. Dessutom översätts mycket material till engelska och allt mer material till de vanligaste främmande språken.
Allt översätt i mån av möjlighet
dokument skapade i kommunen och som ska behandlas som bilagor i förtroendeorgan eller ska på staden hemsida eller intranät översätts i regel
Framgår av förvaltningsstadgan
Fullmäktige protokoll, stadgor och direktiv, offentliga kungörelser, hemsida
hallintosäännön mukaan ainoastaan valtuuston esityslista käännetään ruotsiksi kokonaisuudessaan, muiden esityslistojen osalta ainoastaan otteet ruotsinkielisille. Kaikki kuntalaisille lähtevät tiedotteet käännetään. Myös kotisivu on kaksikielinen.
Hallintosäännön määräykset käännöksistä
Hallintosääntö
I huvudsak översätts allting. Både externt och internt material.
I princip det mesta utgående material översätts
Kaupunki on kaksikielinen. Lisäksi palvelemme englanniksi. Kriisitilanteissa kaupungin viestintää toteutetaan useammalla kielellä. Kaupungin verkkosivuilla kokoaa yhteen uusille asukkaille tarkoitetut monikieliset sisällöt. Tarvittaessa toteutamme monikielisesti myös esitteitä, oppaita, julkaisuja ja muuta viestintää.
Kielilaki säätelee mitä on vähintäänkin käännettävä.
Kuntalaisviestintä on kaksikielistä, osin kolmikielistä, hallintosääntö määrittää esityslistojen ja pöytäkirjojen kääntämisen, lisäksi linjaus täysin kaksikielisestä henkilöstöviestinnästä.
valtuuston menevät asiat aina.
Verkkosivujen pysyvä sisältö käännetään ruotsiksi, samoin tiedotteet pyritään kääntämään aina ruotsiksi. Somepostauksisss huolehditaan, että osa on myös ruotsiksi. Kaupunginvaltuuston esitykset käännetään aina ruotsiksi.

2. Har kommunen processer för översättning?

Antal svar: 19

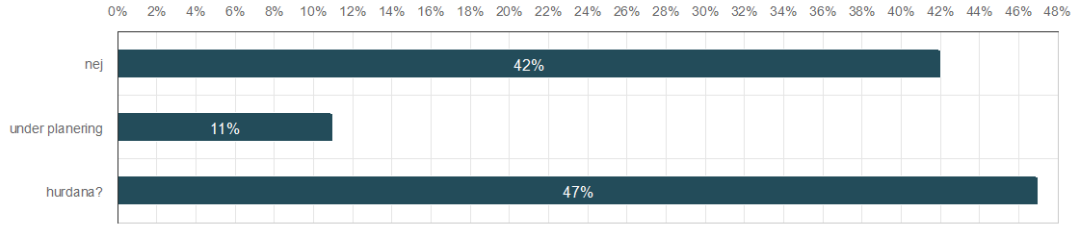

	n	Procent
nej	8	42.1%
under planering	2	10.5%
hurdana?	9	47.4%

Fritextsvar
Alla översättningar skickas via tickett-system.
De står definierade i förvaltningsstadgan
Deadlines, i vilken form material inlämnasosv.
Kaupungilla on kuusi omaa kielenkääntäjää.
Käännöksiin varattava aika tulee ottaa huomioon valmistelussa, ei varsinaisia käännösprosesseja, mutta käännökset tilataan käännöslomakkeen kautta.
Stadskansliets översättare översätter för fullmäktiges, borgmästarkollegiets och i viss utsträckning stadskansliets behov. Kommunikationen beställer översättningar från översättningsbyråer enligt stadens ramavtal. Sektorerna har egna översättare och beställer från översättningsbyråer.
Tekoälyn käännösprosessi: tekoälyä saa käyttää, mutta ihmisen pitää tarkistaa työ.
viranhaltijapäätökset ja esitystekstit käännetään. Prosessina, että 4 pvä ennen kääntäjillä, ennen kuin tekstin pitää olla valmis.

3. Hur beaktas översättningsverksamheten i kommunens budget 2025?

Antal svar: 19

Svar
Arbetsinsatsen av två heltidsanställda translatorer och deras utrustning (hårdvara, mjukvara).
Budgeterade medel finns reserverade för tolk- och översättning.
Det finns anslag för 11 översättare. Dessutom köps översättningar från översättningsbyråer.
det har inte reserverats medel för översättningsverksamhet enskilt

Fyra översättare på heltid budgeteras.
Jokainen palvelukokonaisuus tai toiminto budjetoi siihen tarvitsemansa summan.
Kaupungilla kuusi kielenkääntäjää, joiden palkkakustannukset huomioidaan. Lisäksi hankimme ostopalveluna käännöksiä, joiden kustannukset sisältyvät toiminnan kokonaiskustannuksiin.
Kaupungilla on kaksi päätoimista kielenkääntäjää. Heidän kustannukset ovat talousarviossa.
Kaupungilla on kuusi omaa kääntäjää, joiden palkkakulut on talousarviossa. Ulkopuolelta ostettavat käännökset menevät toimialojen budjetin palveluostoista. Kääntäjistä neljä kääntää suomi - ruotsi ja kaksi suomi -englanti.
Kolmen kääntäjän palkkamääräraha.
Medel reserverat för översättningspersonal samt för köptjänster.
Meillä on yksi päätoiminen kääntäjä ja pienehkö määrä ulkopuolisiin käännöksiin
Melkein kaikki toimistosihteerit ovat kaksikielisiä joten suurin osa käännöskustannuksista ovat palkkamenoja. Suurissa kokonaisuuksissa (esim. kaavat) käytetään ostopalveluja.
Oma kielenkäännösyksikkö hoitaa käännökset pääosin suomesta ruotsiin tai ruotsista suomeen, yhteensä 8 kielenkääntäjää, joista 1 työtä koordinoiva. Lisäksi oma 80 % kielenkääntäjäresurssi englannin kielen käännöksiin. Lisäksi 10 000 euron keskitetty määräraha käännösten ostoon, mikäli omana toimintana käännöksiä ei ehditä tehdä.
Resurserinen bibehölls på 2,8 årsverken
Som en del av den normala verksamheten.
Vi har en anställd översättare så ett årsverk inkl lön finns budgeterat.
Översättarnas löner beaktas. En del inkomster genererar det också i och med att vi översätter åt andra samkommuner och bolag.
Översättningen är en helhetskostnad på koncernförvaltningen.

4. För kommunen statistik över hur mycket som översätts?

Antal svar: 19

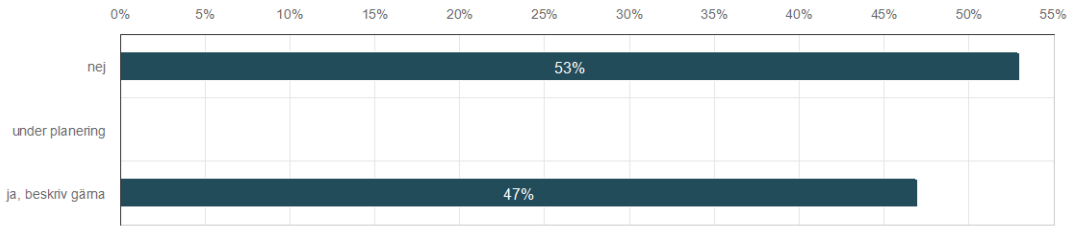

	n	Procent
nej	10	52.6%
under planering	0	0.0%
ja, beskriv gärna	9	47.4%

Fritextsvar
Alla föredragningslistor, protokoll och eget mötesmaterial översätts
Delvis, direkta översättningskostnader kan urskiljas från bokföringen. Men kostnader (arbetstid) för arbete med översättningar statistikförs inte.
Excel-taulukko sivumääristä ja käännöksen tilaajista
Hankintapalvelut ylläpitää
Käännöstilaukset tehdään käännöslomakkeen kautta, käännökset koordinoidaan tilausten mukaan tilausohjelmassa ja samalla saadaan tilastot käännösmääristä sivukohtaisesti.
Omien kääntäjien osalta
Seuraamme merkkimääriä kielittäin, oma vs. ostopalvelu, eri kielten käännökset.
Tickett-systemet skapar statistik.
Vapaamuotoinen, kääntäjien ylläpitämä tilasto käännösmääristä ja tilaajista.

5. Har kommunen anställda översättare (fi-sv eller sv-fi)?
Antal svar: 19

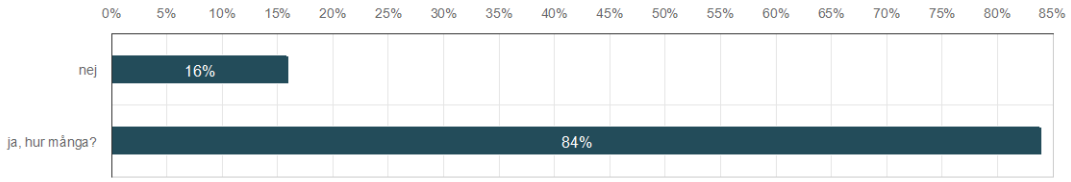

	n	Procent
nej	3	15.8%
ja, hur många?	16	84.2%

Fritextsvar
1
1
1
2
2
3
4
5
11

2 för i huvudsak sv - fi och 0,8 för fi - sv
2,8 årsverke
4 su-ru,
En person.
neljä
Två, både och översätter både fi-sv och sv-fi.
yhteensä 8 suomi-ruotsi-suomi kääntäjää

6. Om ja, i vilken avdelning/enhet är översättarna placerade?
Antal svar: 16

Svar
4 yleishallinto, 1 viestintä
7 vid stadskansliet, varje sektor (4 sektorer) har eller kommer inom kort att få en egen översättare
Centralförvaltningen
Förvaltningsavdelningen
Förvaltningsavdelningen.
Gemensamma tjänster
hallintopalvelut
Kaupunginkanslia
Kaupunginkansliakeskukseen (=ns.hallintopalvelut)
Kielenkäännöspalvelut kuuluvat Hallinnon ja asioinnin palvelualueelle Konsernihallintoon.
Kommunikations- och förvaltningsavdelningen
Koncernförvaltningen
Koncernförvaltningen.
Koncerntjänster, koncernadministration
Kuntademokratian palvelualue
Viestintä ja kaupunkitapahtumat

7. Har kommunen andra anställda, i vars arbetsuppgifter det ingår att översätta?

Antal svar: 19

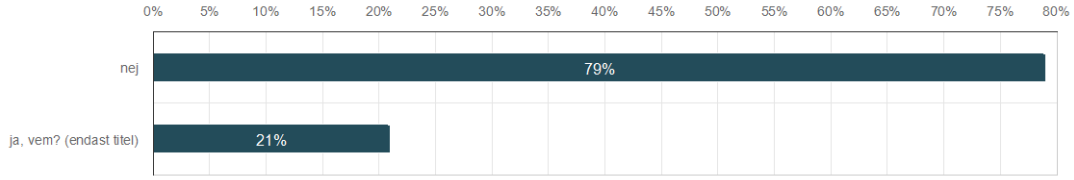

	n	Procent
nej	15	78.9%
ja, vem? (endast titel)	4	21.1%

Fritextsvar
Alla som kan/har möjlighet/hinner så ombeds översätta eller göra en första version.
kommunikatörer
sekreterare m.fl.
toimistosihteerit

8. Köper kommunen översättningar (fi-sv eller sv-fi) från översättningsbyråer eller frilansöversättare?

Antal svar: 19

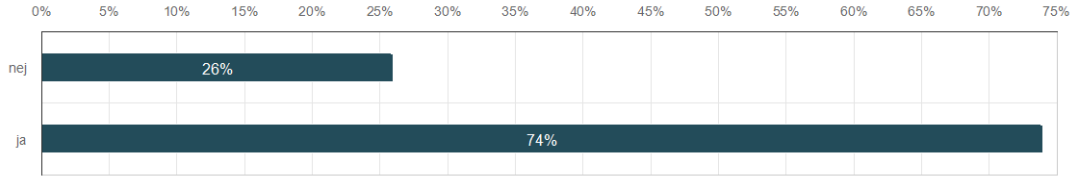

	n	Procent
nej	5	26.3%
ja	14	73.7%

9. Om ja, hur stor del av översättningarna köps utifrån?

Antal svar: 15

Svar
3 %
10 %
20 %

50 %
Ei pysty arvioimaan
ganska sällan och endast större och svårare textdokument
Jos on ruuhkahuippu, käännöstä on ostettu (hyvin harvoin)
kanske 1-2%
Kyllä, mutta hyvin harvoin, vain mikäli omana toimintana ei ehditä kääntää. Ajoittain käännösruuhkaa on, sillä suurin osa asioistamme, toimielinteksteistä sekä sisäisestä henkilöstöviestinnästä on kaksikielistä. Lisäksi valtuuston ja ylikunnallisten toimielinten esityslistat, pöytäkirjat ja myös liitteet ovat kaksi-kielisiä.
Minimal del, endast vid behov
På årlig nivå kanske max 5-10 %
Ruotsin käännöksistä n. 30 %, englannin käännöksistä n. 60 %.
Svårt att säga exakt, över hälften.
Uppskattningsvis 80 %, mindre översättningsarbeten sköter kommunens egen personal.
Vid större arbetstoppar.

10. Har kommunen ramavtal med översättningsbyråer?

Antal svar: 19

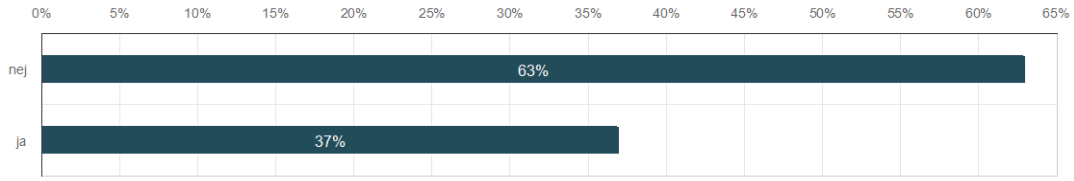

	n	Procent
nej	12	63.2%
ja	7	36.8%

11. Vilka översättningar köps utifrån?

Antal svar: 17, Valda alternativ: 46

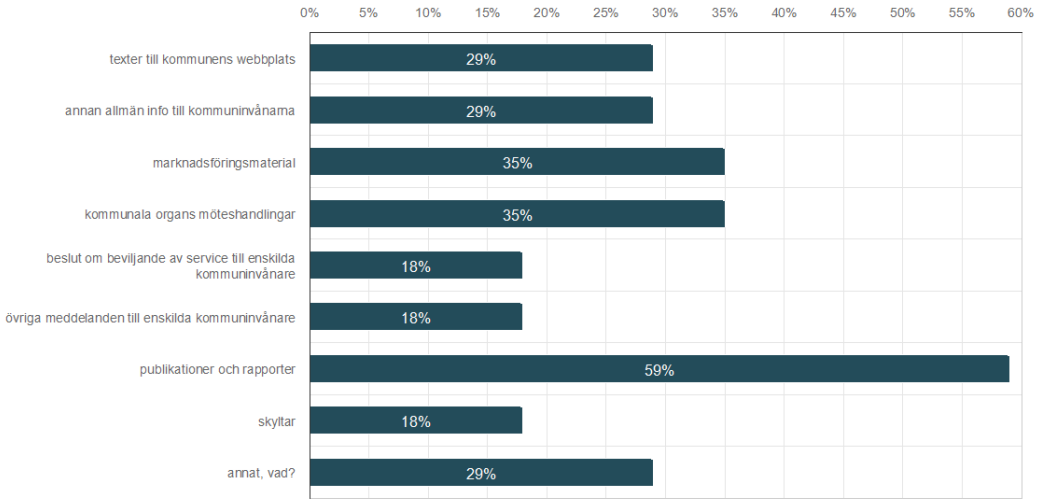

	n	Procent
texter till kommunens webbplats	5	29.4%
annan allmän info till kommuninvånarna	5	29.4%
marknadsföringsmaterial	6	35.3%
kommunala organs möteshandlingar	6	35.3%
beslut om beviljande av service till enskilda kommuninvånare	3	17.6%
övriga meddelanden till enskilda kommuninvånare	3	17.6%
publikationer och rapporter	10	58.8%
skyltar	3	17.6%
annat, vad?	5	29.4%

Annat, vad?
Brådskande texter av olika slag som det inte finns resurser att översätta i egen regi
Eftersträvan är att ytterom organisationen producerade rapporter och liknande kommer på såväl svenska som finska
svåra texter som egen personal inte klarar av att översätta med hjälp av MOT-programmet
tarpeen mukaan, kun omalle kääntäjälle ei mahdu
Tiedotteita, museoiden tekstejä

12. Vem fattar beslut om vilka översättningar som ska köpas utifrån?
Antal svar: 17

Svar
Ansvarig tjänsteinnehavare alt. förvaltningsdirektör
Beställaren i samförstånd med translatorerna
Chefer på olika nivåer
direktör
Ekonomi- och personalchef, annan avdelningschef
Förvaltningsdirektören
Förvaltningsdirektören
Hallintojohtaja
Hallintojohtaja
Hallintojohtaja tai hallintopäällikkö.
Kanslichefen
Kommundirektör, avdelningschefer
Sektorijohtajat
specialsakkunnig
Viestintäammattilaiset
viime kädessä hallintojohtaja. Käytännössä kääntäjä ja hänen esimies. Ruotsia ja englantia käännetään sisällä, mutta muut aina ulkoa.
Yksittäiset viranhaltijat

13. Vilken/vilka tjänsteinnehavare ansvarar för upphandlingen?
Antal svar: 17

Svar
Beställaren
Ekonomi- och personalchefen
ekonomidirektören
förvaltningsdirektör
Förvaltningsdirektören
Förvaltningsdiretören
hallintojohtaja
Hallintojohtaja
Hallintojohtaja

Hyvin laajalti eri viranhaltijat
Kanslichefen
Kommundirektör, ekonomichef
Kuten edellä.
Sektorijohtajat
Upphandlingschef
Upphandlingsenheten
Viestintäjohtaja, museojohtaja

14. Deltar kommunens översättare/annan motsvarande sakkunnig i upphandlingsförfarandet?

Antal svar: 18

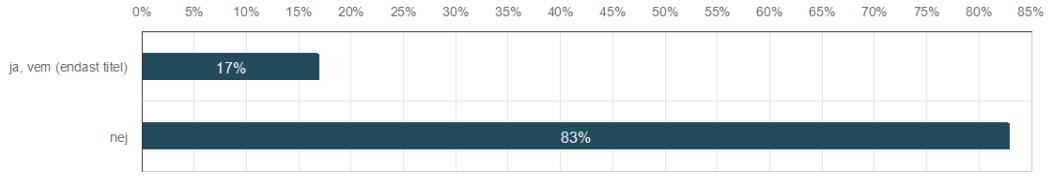

	n	Procent
ja, vem (endast titel)	3	16.7%
nej	15	83.3%

Fritextsvar
specialsakkunnig
övertranslatorn

15. Har kommunen anställda i vars uppgifter det ingår att granska översättningar?

Antal svar: 18

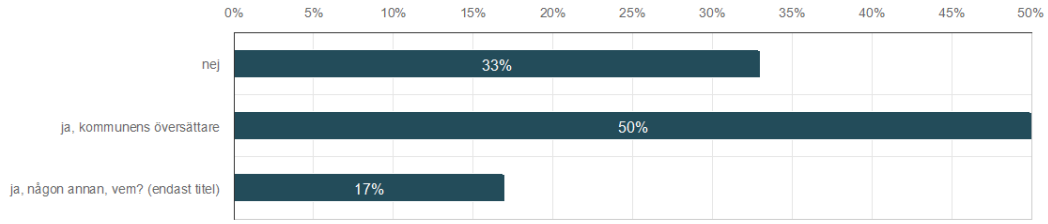

	n	Procent
nej	6	33.3%
ja, kommunens översättare	9	50.0%
ja, någon annan, vem?	3	16.7%

Fritextsvar
förvaltningssekreteraren m.fl.
toimistosihteerit, hallintojohtaja
översättarna och kommunikatörerna

16. Granskas de översättningar som köps utifrån?

Antal svar: 18

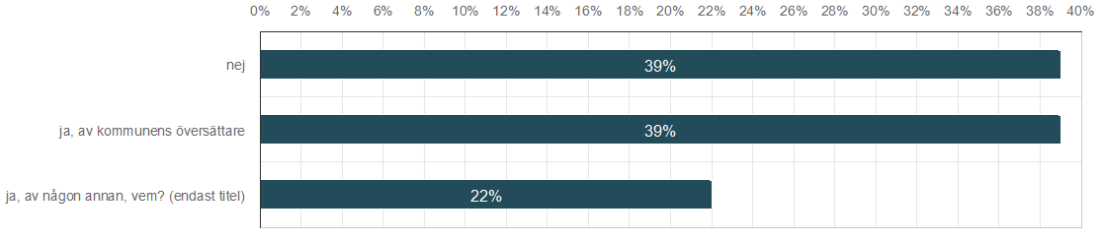

	n	Procent
nej	7	38.9%
ja, av kommunens översättare	7	38.9%
ja, av någon annan, vem?	4	22.2%

Fritextsvar
ansvarig tjänsteinnehavare
Beställaren
kommunikatör
Tilaaja

17. Granskas också de översättningar som görs av kommunens översättare?
Antal svar: 18

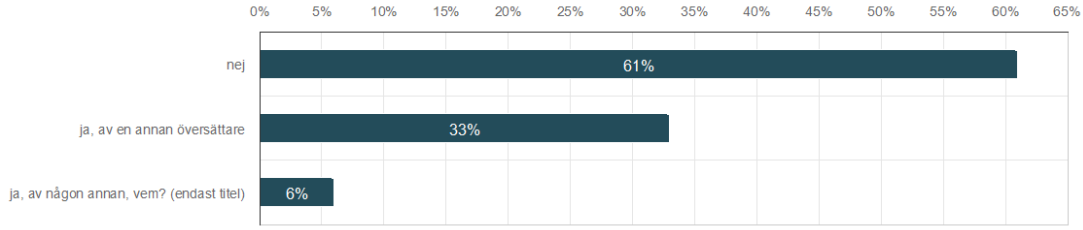

	n	Procent
nej	11	61.1%
ja, av en annan översättare	6	33.3%
ja, av någon annan, vem?	1	5.6%

Fritextsvar
av alla berörda

18. Övriga kommentarer om granskning av översättningar
Antal svar: 5

Svar
Direktivet är att ansvarig beredare ansvarar för båda språkversionerna och borde därför läsa över de översatta dokumenten
Till viss del granskas översättningar till finska av stadens egna handläggare som ansvarar för sakinnehållet.
Translatorerna granskar varandras samtliga översättningar. Om en översättning köps utifrån ansvarar beställaren för att granska den, men translatorerna kan bistå i det på begäran.
Var och en översätter lättare texter. Ibland översätter översättarna i samråd med den som bereder för att få nyanser och termer korrekt översatt och så att andemeningen blir den avsedda.
Vid behov kan översättningar granskas av kommunens egen personal.

19. Använder kommunen översättningsverktyg (t.ex. Trados, Wordfast m.fl)
Antal svar: 19

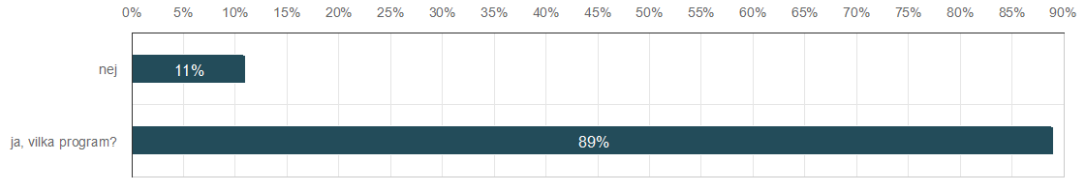

	n	Procent
nej	2	10.5%
ja, vilka program?	17	89.5%

Fritextsvar
MemoQ
Minns inte namnet.
MOT
Phrase (tidigare Memsource)
Trados
Trados
Trados
Trados
Trados
Wordfast
Wordfast
Wordfast Pro
Wordfast pro&classic

20. Används artificiell intelligens eller maskinöversättning (t.ex. Copilot, ChatGPT, Google Translate) som stöd för översättning i kommunen?

Antal svar: 19

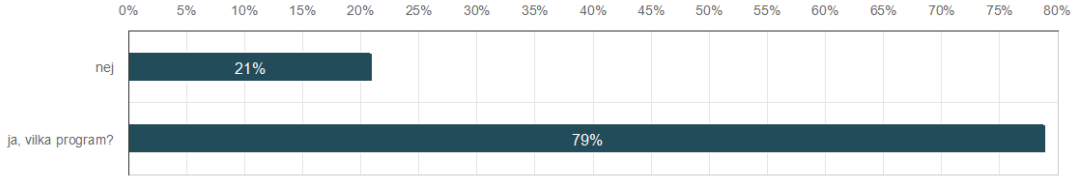

	n	Procent
nej	4	21.1%
ja, vilka program?	15	78.9%

Fritextsvar
ChatGPT
ChatGPT

ChatGPT, Google Translate
Copilot
Copilot
Copilot av övriga tjänstemän.
Copilot, ChatGPT
Copilot, DeepL
DeepL, Copilot
Käännöspilotti käynnistymässä.
OpusCat
T.ex. ChatGPT
Tilde

21. Om ja, har ni processer för hur översättningarna kvalitetsgranskas?

Antal svar: 18

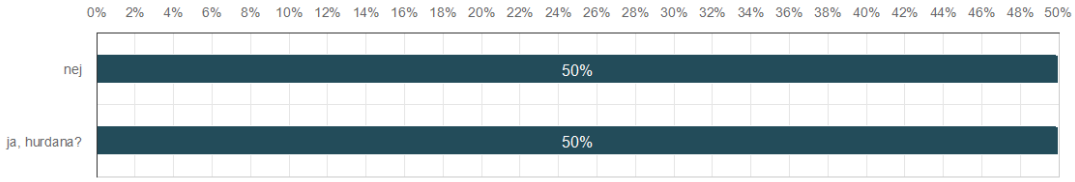

	n	Procent
nej	9	50.0%
ja, hurdana?	9	50.0%

Fritextsvar
Alla texter granskas
en kollega med "rätt" modersmål korrekturläser texten
Krav på egen granskning innan tas i bruk/ publiceras.
käännöksiä tekevät toimistosihteerit tarkastavat
Sisältyy tilausprosessiin
tarkastettava toisella henkilöllä
Tekoälyllä käännetyt ulkoiset tekstit tulee tarkistuttaa kielenkääntämössä ennen niiden julkaisua.
Översättaren kontrollerar texten.

22. Har det skett förändringar i översättningsverksamheten de senaste åren?
Antal svar: 18

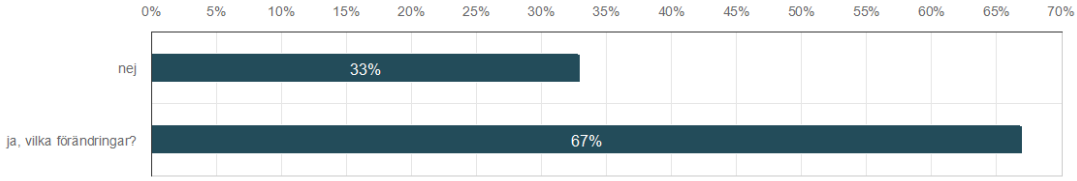

	n	Procent
nej	6	33.3%
ja, vilka förändringar?	12	66.7%

Fritextsvar
AI- och maskinöversättningen ökar
AI som verktyg
AI-verktygen ger bättre översättningar
Byte till Phrase som översättningsverktyg, AI
Käännösmäärä on kaiken kaikkiaan kasvanut, etenkin kaksikielinen henkilöstöviestintä on lisännyt määriä, mutta palaute henkilöstöltä on ollut hyvää. Myös englannin kielen käännöstarve kasvanut.
Tekoälyn käyttö
Tekoälyosaamista on vahvistettu.
tekoälyä käytetään nyt enemmän käännöksissä
Uppgifterna har omfördelats
översättartjänsten drogs in
Översättningar till svenska verkar att öka

23. Vilka utmaningar ser ni i kommunens översättningsverksamhet?
Antal svar: 15

Svar
AI är en utmaning om fler börjar använda sig av det och att det då börjar höra till översättarna att kontroll läsa allas texter. Det är mer arbetsdrygt än att översätta från början.
AI-/maskinöversättning: Translatorerna använder inte AI eller maskinöversättning direkt för översättning, men i viss mån för informationssökning. Kunderna kan däremot använda t.ex. Copilot eller ChatGPT och skicka översättningarna till translatorerna för kvalitetskontroll eller låta bli att göra det. Det är svårt att bedöma i vilken mån detta sker, men det kan äventyra kvaliteten av översättningarna.

AI:s roll i framtiden.
Behovet av personal som enbart översätter minskar dvs. arbetsuppgifterna måste anpassas till förändringar i omgivningen.
Kvaliteten av översättningar kan påverkas genom användning av ai-verktyg. Resurserna och tillräckligheten i dem.
Kvalitetskontroll av AI-översättningar
Publicering av nyheter på webb och sociala medier kräver snabba översättningar som ibland behöver göras utan yrkestranslator vilket kan öka risken för småfel. Protokoll och andra viktigare handlingar översätts alltid av yrkeskunnig översättare.
Tekoälylllä kääntäminen aiheuttaa enemmän ulkoisten tekstien käännöstarkistusta, joka on suhteellisen hidasta. Tekoälyn vaikutus käännöspalveluihin etenkin käännösten laadun näkökulmasta jää nähtäväksi. Käännöksistä tulee herkästi asukaspalautetta. Ruotsinkielisen kääntäjäkoulutuksen koulutusmäärät ovat laskeneet, tämä voi aiheuttaa kääntäjäpulaa jatkossa.
Tekoälyn hyödyntäminen siten, että palvelun laatu säilyy.
Tekoälyn käyttöön otto käännöstoiminnassa --> tekoäly voisi olla hyödynnettävissä kääntämisessä, mutta meillä ei olla vielä niin pitkällä, mutta tavoitteena se olisi.
Tekoälyn myöstä myös vaatimukset siitä, että kaikki pitäisi olla muillakin kielillä kuin suomeksi ja ruotsiksi on kasvanut. Tähän ei kunnalla ole resursseja vaan meillä on jo nyt kaksi kokopäiväistä kielenkääntäjää. Nämä käännöstyöt muihin kieliin pääsääntöisesti käännetään tekoälyllä.
Text publiceras utan att någon med "rätt" modersmål korrekturläst texten.
Tidsbrist
Utmaning att hitta behörig personal
Vi borde översätta ännu mera men är en kommun med begränsade resurser
Övergång till AI-verktyg för översättning kräver goda språkkunskaper av användaren för att kunna utföra granskning av översättningen.